

[TEKST] JOHN VAN DER REST

Het klimaat is letterlijk en figuurlijk 'hot'. De afgelopen twee jaren waren de warmste in drie eeuwen. Niemand kan er meer omheen: de mens brengt het leven op aarde in gevaar. Technologische oplossingen voor de opwarming van het klimaat alleen zijn niet voldoende en daarom groeit het inzicht: een nieuwe wereld schep je zelf, door verandering van binnenuit.

Beelden uit de film Earth.

Red

de ijsbeer,

[>] In december liepen op Bali de emoties hoog op tijdens het jaarlijkse klimaatoverleg van de Verenigde Naties. Spraakmakende films als *An inconvenient truth* en *Earth* en het nieuws dat de ijsbeer op sommige plekken uitsterft, zetten aan het denken. *Earth* begint met een beeld van de aarde vanuit de ruimte. De blauwe bol wordt 'de gelukkige planeet' genoemd, vanwege de aanwezigheid van unieke omstandigheden die een enorme diversiteit aan leven mogelijk maken. De film eindigt met de hongerdood van een ijsbeer. Op het smeltende zee-ijs kan het dier geen zeehonden meer vangen. Een krachtig beeld van hoe het leven op aarde in toenemende mate onder druk staat. De

conclusies van het VN-klimaatpanel zijn alarmerend: de opwarming van de aarde verloopt veel sneller dan men tot op heden aannam. Voor meer dan negentig procent staat vast dat menselijke activiteiten de hoofdoorzaak zijn. Het kan al decennialang niet op. De industrieën, energiecentrales, kassen, gebouwen en vervoersmiddelen, in met name het noordelijk deel

van de wereld, maken onbegrensd gebruik van de fossiele energievoorraden van de aarde. Veel van de daarbij vrijkomende warmte en afvalstoffen verdwijnen in lucht, water en bodem. Al zestig jaar geleden klonken de eerste waarschuwingen: de aarde warmt op. De warmte van de zon kan - door toenemende concentraties afvalgassen, zoals koolstofdioxide en methaangas - minder goed terug de ruimte in. Beleidsmakers en consumenten negeerden de geluiden volledig. Nu is het echter groot alarm. Onze planeet loopt tegen grenzen aan. Het besef dat we afhankelijk zijn van de samenhang van het leven op aarde wordt pijnlijk duidelijk.

Evenwicht zoek

De industriële revolutie, het kapitalisme en de globalisering van de handel brachten de afgelopen eeuw veel vooruitgang. We zijn welvarender dan ooit en maken technologisch een enorme ontwikkeling door. De welvaart biedt tal van mogelijkheden voor individuele vrijheid, ontwikkeling en verrijking op materieel en geestelijk gebied. De verworvenheden van deze tijd hebben echter ook een keerzijde. Het evenwicht is zoek. Het streven naar maximale winst voor het individu, het ongelimiteerde gebruik van grondstoffen en milieu en de buitenproportionele gerichtheid op het economisch leven, zijn doorgeslagen naar hebzucht. Mahatma Gandhi verwoordde het treffend: "De aarde biedt genoeg voor ieders behoefte, maar niet voor ieders hebzucht."

De materiële vooruitgang lijkt samen te gaan met een verarming in het geestelijk leven en gebrek aan aandacht voor het algemene belang. Ook de kloof tussen arm en rijk groeit nog steeds, al worden de armen minder arm. Berichten over graaiende topbestuurders staan in de media naast het nieuws over een dreigende, wereldwijde voedselcrisis. De nadruk in de economie op ongelimiteerd 'hebben' als motor van 'geluk' en economische groei, maakt blind voor de groeiende schade aan de natuur door verspilling en vervuiling. De samenhang tussen het eigen leven en al het andere leven op aarde wordt genegeerd. Met de vervreemding van de natuur en de samenleving gaat ook het bewustzijn van evenwicht verloren.

[>]

keer naar binnen

Klimaatverandering als spirituele uitdaging

Andere keuzes

Wat moeten we nu doen? Moeten we terug naar een Spartaans leven in een hutje op de hei? Daar geloof ik niet in. We hoeven niet achteruit. Integendeel. De moderne technologische ontwikkeling is hard nodig bij de bescherming van de aarde en het klimaat. Het is alleen niet genoeg. Wij zullen andere keuzes moeten maken in ons dagelijks leven. De bedreiging van het leven op aarde nodigt ons uit om op zoek te gaan naar de essentie van ons eigen leven. Het vraagt om een ommekeer van binnenuit. Om het tij te keren, moeten we onze houding veranderen: van vervreemding naar verbinding. Waar kunnen we echt contact maken met de bron van leven die ons voedt? In de diepten van ons hart ligt het antwoord. Daar kunnen we ieder voor onszelf een nieuw innerlijk evenwicht scheppen. Herman Wijfels zegt daarover in het kerstnummer van *VolZin*: "Onze hele cultuur zit aan de buitenkant. We moeten op individueel én maatschappelijk niveau naar binnen om het evenwicht te maken; dus een cultuur ontwikkelen waarin respect voor het leven de centrale norm is." En: "We moeten overstappen van het leven uit voorraden naar het leven uit de stroom, uit de levensstroom." Hoe doen we dat dan? Door ons innerlijke 'milieu' schoon te maken en te beschermen. Dat vraagt moed en doorzettingsvermogen. Het betekent angsten overwinnen en de eigen schaduwkanten onder ogen durven zien. Ons zo

opnieuw verbinden met onszelf opent de deur naar een nieuw verbond met andere mensen en met de natuur. Leven uit de stroom betekent de aarde zien zoals zij werkelijk is: een levend organisme dat zelf de bodem is van alle leven. Dat lukt alleen als wij onszelf weer leren zien zoals wij werkelijk zijn: vormen van leven met bewustzijn; niet meer en niet minder dan elk ander mens, dier, plant of ander element in de kosmos. Leven in verbondenheid, als onderdeel van de aarde, vraagt een houding van respect, van oog hebben voor het evenwicht in de natuur.

Besef van samenhang

Dit klinkt misschien zwaar, maar dat is het niet. In de praktijk ervaar ik het leven vanuit een besef van samenhang met een groter geheel als enorm verrijkend. Het gaat om keuzes maken. Ik geef een paar voorbeelden. Als u kiest om vanuit uw hart te leven, zult u vooral nog energie steken in activiteiten, ontmoetingen en inspiratie die er echt toe doen; die u werkelijk voeden. Voor uw energie kiest u voor overvloed: elektriciteit afkomstig uit schone en onuitputbare bronnen, zoals zon, wind en waterkracht. Uw eigen voeding komt voortaan uit een schone, levende, evenwichtige landbouw: pure groenten en fruit, die liefst in de regio met liefde en in harmonie met de natuur zijn geteeld. Met die keuze belooft u ook uzelf. U kunt nog meer doen. Een van de krachtigste manieren

Atrium Medisch Centrum Parkstad is het toonaangevende medisch centrum voor Parkstad Limburg, waarin de patiënt is verzekerd van innovatieve zorg op menselijke maat. De zorg wordt professioneel en efficiënt georganiseerd en is optimaal toegankelijk in een inspirerende werkomgeving. Atrium MC is één van de grootste algemene opleidingsziekenhuizen van Nederland. De ambities worden zichtbaar in de bouw van een nieuw behandelcentrum en de renovatie van poliklinieken en kliniek, waarin de meest geavanceerde techniek wordt toegepast.

Binnen het Team Geestelijke Verzorging en Pastoraat bestaat een vacature voor een

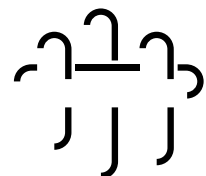
geestelijk verzorger r.k.

Het Team Geestelijke Verzorging en Pastoraat (TGVP) draagt zorg voor de geestelijke verzorging op de drie locaties van Atrium MC. De functie heeft o.a. als inhoud het begeleiden van patiënten en hun naasten en het verzorgen van liturgische vieringen en participeert in de 24-uurs bereikbaarheidsdienst.

Meer informatie over deze vacature en responstermijn vindt u op onze website www.atriummc.nl.

Atrium Medisch Centrum Parkstad, Postbus 4446, 6401 CX Heerlen.

Acquisitie wordt niet op prijs gesteld.

atrium
medisch centrum parkstad

Atrium MC, zorg met een zachte G

Atrium MC is sedert 2003
NIAZ-geaccrediteerd.

Atrium MC is één van de
Samenwerkende Topklinische
opleidingsZiekenhuizen (STZ).

om aan te sluiten op de levensstroom is leven volgens de seizoenen. Daarmee ervaren we de seizoenen niet alleen buiten, maar juist ook binnen in onszelf. Leven als onlosmakelijk onderdeel van de stroom van de seizoenen, helpt om een band met de natuur op te bouwen. Het ritme van de seizoenen biedt de perfecte spiegel voor ons innerlijke ritme. U leert perioden van groei en activiteit af te wisselen met perioden van terugtrekking, verstillen en introspectie. Zó leven vormt een mooie leidraad voor een organisch leven in de turbulentie van de huidige tijd. Het biedt een natuurlijke structuur en helpt bij het maken van keuzes vanuit ons hart.

Delen maakt blij

Wat kunnen we nog meer doen? Delen. Dat maakt blij. We kunnen geld schenken aan een goed doel en kiezen voor producten uit eerlijke handel. Of onze kwaliteiten onbaatzuchtig delen, bijvoorbeeld als vrijwilliger. Delen betekent ook contact maken met elkaar, ook in de publieke ruimte, waardoor mensen elkaar weer zien en verbinding willen maken van hart tot hart. Misschien sluiten we ons dan minder op in de auto en zien we het openbaar vervoer - naast een meer duurzame manier van verplaatsing - ook als een kans op ontmoetingen van mens tot mens. Zo geven we de nieuwe samenleving stap voor stap vorm. Hoeveel ruimte hebben we nodig? Dat is een belangrijke vraag in de discussie over de klimaatproblematiek. Twee Canadese onderzoekers introduceerden in 1996 een rekenmodel waarmee iedere wereldburger zijn 'verbruiksruimte', zijn 'mondiale voetafdruk' kan bepalen. (Zie www.voetenbank.nl). Voor iedere wereldburger is 1,8 hectare beschikbaar. Ook innerlijk speelt ruimte een rol. Het vergroten van uw innerlijke ruimte, via bijvoorbeeld meditatie, geeft vaak de ervaring dat het leven aan de buitenkant u steeds minder prikkelt. Geniet! Koop! Meer! Laat ze maar schreeuwen. Van binnenuit en dicht bij huis ervaart u meer en meer de essentie. Een bloeiende roos, de zang van een merel en een glimlach raken uw hart.

Klimaatverandering als spirituele uitdaging. Het proces is al volop in beweging. De klimaatop op Bali toonde de contouren van een nieuwe wereld. Mannen huilden, bezorgdheid werd gedeeld, oproepen tot moed, leiderschap en eensgezindheid werden begroet met daverend applaus; rijke landen toonden bereidheid om te delen met arme. Ieder van ons is uitgenodigd om bij te dragen aan de opbouw van de nieuwe samenleving. Door de levende weg naar binnen te gaan en vanuit verbinding nieuwe keuzes te maken. Het belang is groot. Blijft onze aarde de gelukkige planeet? Kunnen de kinderen van de toekomst ijsberen nog in het wild observeren? De weg naar binnen is lang en kent dieptepunten. Wie echter de moed heeft om hem te gaan, wacht de oneindige Liefde uit de levensstroom.

John van den Rest is tuinman en tekstschrijver.

Tekst

[“] Zouden verschillen tussen godsdiensten kunnen worden overbrugd met intertekstualiteit? De website www.bijbelenkoran.nl is een samenwerkingsproject van IKON en Wereldomroep. Aanbevolen door minister Ella Vogelaar en filosoof Tariq Ramadan gaan de makers ervan uit dat kennismaken van de overeenkomsten tussen de beide 'heilige' teksten het onderlinge begrip zal bevorderen. Ik heb

daar een hard hoofd in. Dat is geen kritiek op de website, die er degelijk en interessant uitziet, op een maf animatiefilmpje na. Ik heb wat gegrasduind op de site en kon er koud noch warm van worden. De Koran is voor mij een vreemd boek en blijft vreemd ook na regelmatige herlezing. Ik merk nu dat de Bijbel eigenlijk ook een vreemd boek is. Maar omdat ik erin ondergedompeld ben en getraind ben in de uitleg ervan, heb ik me dit wonderlijke boek in de loop van vele jaren eigen gemaakt en ben ervan gaan houden, al zijn er passages die me niet boeien of zelfs weerszin wekken. Ik sluit niet uit dat een jarenlange onderdompeling in de Koran eenzelfde liefde zou kunnen wekken, maar de culturele barrière is voor mij te groot. Volgens mij moet je moslim zijn om van de Koran te houden. Niet andersom. En misschien geldt dat voor christenen en joden ook. Dat lezen het begin van geloven zou kunnen zijn, wil er bij mij niet in.

Mijn twijfel over het welslagen van dit project komt voort uit marketingoverwegingen. Christenen en moslims die iets hebben met hun heilige teksten gaan er doorgaans verschillend mee om. Bijbelminnende christenen zijn gek op de uitleg van de teksten, koranminnende moslims op de letterlijke Arabische tekst zelf. Orthodoxe moslims maken van de korantekst vaak een fetisj, orthodoxe christenen zijn evenmin wars van tekstverstening, maar zullen altijd de tekst zien als een product én uitgangspunt voor gesprek. Orthodoxe christenen en moslims hebben geen behoefte aan tekstvergelijking, voor meer vrijzinnige gelovigen van beide religies is de status van de heilige Schriften of een vergelijking van hun kwaliteiten nu juist niet van belang. Dat lijkt me voor deze site een problematische missie. Daarbij komt nog dat er twee tamelijk 'vrije' vertalingen van Bijbel en Koran met elkaar vergeleken worden. Zo komen dan vergissingen tot stand als die van de zonderling die het woord 'slaan' opzocht om te bezien hoe inhumain beide teksten zijn en verdwaalde in het gegeven dat dezelfde woorden in de grondtekst met verschillende woorden worden weergegeven. De reacties op internet over dit project spreken trouwens boekdelen – niemand heeft het over de heilige teksten zelf.

[“]

[<]